

Cronistes de Tortosa

Fa unes setmanes, al Campus de la Universitat Rovira i Virgili a Tortosa, es va impartir una conferència relativa als 125 anys del naixement del setmanari 'La Veu de Tortosa' i la figura del seu creador i director Francesc Mestre Noé. La figura de Mestre Noé, estudiada a bastament per la historiadora Maria Mestre Prat de Pàdua, és cabdal per conèixer i interpretar el naixement del catalanisme a les Terres de l'Ebre.

Josep Bayerri Raga,
periodista

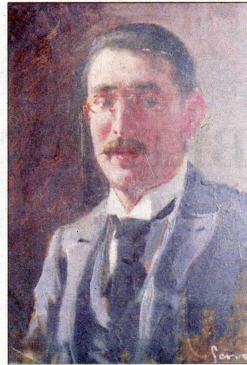
La Veu de Tortosa va nèixer el 1899 el mateix any que el diari *La Veu de Catalunya*, promogut per Enric Prat de la Riba. Fins i tot la capçalera del setmanari tortosí està inspirada, quant a tipografia i format, a la del diari barceloní dissenyada per l'arquitecte Domènech i Montaner. No debades; Mestre participava activament en el projecte de renaixença catalanista Unió Catalanista de Prat de la Riba, que després derivarien a les posicions de l'anomenat Centre Nacional Català.

La vida de Mestre i Noé dona per a molt. Tangencialment en l'àmbit polític del nacionalisme conservador, però molt viva i activa en el món cultural on fou el protagonista més destacat del tombant de segle. Sovint es va recórrer a ell com a figura de consens com ho demostra, entre altres fets, la seua presidència de

l'Associació de la Premsa, elegit per tot el ventall del periodisme tortosí, i que exercí fins i tot els anys terribles dels fets revolucionaris l'estiu de 1936, que ell va patir tan de prop: a casa.

Una de les activitats destacades de Mestre i Noé fou la de ser cronista oficial de la ciutat de Tortosa al llarg de 17 anys. Fou designat el 1923 fins a la seua mort el 1940 als 74 anys. No tinc clar si el nomenament fou per iniciativa d'Antonio de Ramon Abària o del que era el seu sogre Primitivo Ayuso Colima, tots dos conservadors, que se succeïren aquell any a l'alcaldia. Va exercir la funció amb la dictadura primoriverista, la república, la guerra i el franquisme i va arribar a conèixer fins a 13 alcaldes en el càrrec; fou respectat per tots fins al punt que en cap moment es va pensar a substituir-lo. Coincidix que tots estos anys fou també president de l'Associació de la Premsa.

A Tortosa va existir molts anys la figura del Cronista de la ciutat.

Francesc Mestre i Noé, entre altres activitats de projecció ciutadana fou també cronista oficial de Tortosa durant 17 anys

Segons les meues dates, fou creada el 1894 per l'alcalde liberal Ricardo Burcet Vilaret, un dels pocs elegits per l'Ajuntament i no nomenat directament pel governador. El primer fou el canonge Ramon O'Callaghan Forcadell (1834-1911), nascut a Ulldecona, qui

s'incorporà prompte a Tortosa per la seua condició eclesiàstica; fou també director de l'Arxiu Capitular i de l'Arxiu Municipal i periodista amb les publicacions carlistes. Exercí el càrrec durant 17 anys fins a la seua mort. El va succeir, durant 11 anys, el metge, escriptor i també periodista Federico Pastor i Lluís (1846-1923), membre d'honor de l'Ateneu de Tortosa, fill predilecte de la ciutat i també director de l'Arxiu Municipal.

Després de la Guerra, l'alcalde Esteban Albacar va nomenar Enric Bayerri Bertomeu (1982-1958) persona de tarannà molt conservador format als jesuïtes de Jesús, que havia tingut un paper molt rellevant durant els anys de l'alcaldia de Bau com a fundador i director del seu diari Unió Patriótica; abans ja havia estat director del Museu-Arxiu Municipal, càrrec que exerciria fins a morir. Aleshores, també l'alcalde Albacar nomenaria Manuel Beguer Piñol (1895-1970) que seria l'últim. Tots del món del periodisme. Du-

rant els anys setanta, quan jo exercia per a *La Vanguardia*, en temps de l'alcalde Tallada, vaig suggerir com a successor a Jesús Massip Fonollosa (1927-2021), com ho vaig tornar a fer en temps de l'alcaldia de Vicent Beguer. No sé per què no els semblà bé ni a l'un ni a l'altre; tampoc la de l'emblemàtic Josep Subirats Piñana (1920-2017) quan es va retirar de la política el 1994 i fou nomenat fill predilecte.

Tortosa continua sense tenir cronista oficial a diferència d'altres ciutats que van designar-ne durant els darrers temps com Tarragona (Josep Sabaté Bosch, el 2009), o Reus (Antoni Zaragoza Mercader, el 2010). El cas més rellevant és el de Barcelona amb Lluís Permanyer Lladós, que des de fa quaranta anys desplega la seua funció amb cròniques a *La Vanguardia*. Encara hi ha una referència més propera com és el cas de Gandesa que va escollir com el seu cronista a Anton Monner Estupinyà el 2016. ■